

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК НАУКИ ТА
ОСВІТИ
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

№ 7(13) 2023

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 7(13) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 7(13) 2023

Kiev – 2023

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2023. № 7(13) 2023. С. 1049

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 01.08.2023, № 4/8-23)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Вакулук Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матіяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)

- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Николаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українсько-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робах Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чикарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Haieva P.O.** 18
*STRUCTURAL-SEMANTIC AND COMMUNICATIVE-PRAGMATIC
CHARACTERISTICS OF EXPRESSIONS OF ADMIRATION IN
MODERN ENGLISH*
- Nagachevska O.O., Kushka B.G.** 30
*INTERCULTURAL COMMUNICATION AND INTERCULTURAL
COMMUNICATIVE COMPETENCE OF UNDERGRADUATES
LEARNING BUSINESS ENGLISH*
- Андрощук О.О., Скрипник А.В.** 43
*МЕТАФОРИЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ UKRAINE У ФРАНЦУЗЬКОМУ
МЕДІА-ДИСКУРСІ*
- Білоус Б.П., Прокопів Л.М., Бойчук А.П.** 58
*ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ
АНАЛІЗУ ФОНОСЕМАНТИЧНИХ ЯВИЩ В АНГЛІЙСЬКІЙ
ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ*
- Боднар О.І., Баб'як Ж.В., Плавуцька І.Р.** 69
*ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ВИВЧЕННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Ботвин Т.М., Пилипець О.В., Григошкіна Я.В.** 85
*ЛІНГВІСТИЧНІ СТРАТЕГІЇ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНЬОЇ
ЛІТЕРАТУРИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ*
- Возняк І.З.** 102
*ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ЕКЗОТИЗМІВ У
ПЕРЕКЛАДІ*
- Герасименко Ю.А., Дерді Е.Т., Погонєць В.В.** 116
*ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТНІХ ПРОГРАМ З ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ*

- Дем'яненко Н.Б.** 125
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ GŁOWA (ГОЛОВА) У ПОЛЬСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ
- Дерді Е.Т., Зикань Х.І., Поливач М.А., Костенко В.Г.** 140
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬО-КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВІРТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР: РОЛЬ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГІВ
- Зеленська О.П.** 154
ТЕМАТИЧНІ ГРУПИ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ (НА ПРИКЛАДІ КРИМІНАЛЬНОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В США)
- Івко О.С., Дьячок Н.В.** 170
ДІЄСЛІВНІ КОМПРЕСИВИ В МОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ
- Казимір І.С.** 184
МЕТАФТОНІМІЧНИЙ КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ БЛЕНД "GUARDIAN'S COVID GENERATION" НА МАТЕРІАЛІ КАТЕГОРІЇ КОНТЕКСТУАЛЬНОЇ СИНОНІМІЇ
- Князян М.О., Панченко І.В., Войтенко Л.І.** 197
ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СВІТОРОЗУМІННЯ ДІТЕЙ У ТВОРАХ АНТУАНА ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ ТА ДЖАННІ РОДАРІ
- Красівський О.М.** 207
ЕВОЛЮЦІЯ ТЕРМІНА МАСМЕДІЙНОЇ СФЕРИ: ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС
- Ланчуковська Н.В., Шальов А.С., Приходько І.М.** 217
МОВНІ АКЦЕНТИ ЯК ІНДИКАТОРИ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ В РЕГІОНАЛЬНИХ ВАРІАНТАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
- Лисак В.М., Попадинець М.В.** 227
ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ СИМВОЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ЧАРІВНОЇ КАЗКИ

Онуфрієнко Г.С. <i>МАРКЕРИ МАНІФЕСТАЦІЇ ПАТОГЕННОСТІ ТЕКСТУ В СУЧАСНОМУ ПРОФЕСІЙНО-ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ</i>	240
Рябова К.О. <i>РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ</i>	255
Семенишин О.І. <i>МОВНІ УНІВЕРСАЛІЇ ВПЛИВУ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ</i>	265
Сосницький І.О. <i>ДІАЛОГ ЯК МІЖОСОБИСТІСНИЙ ЗВ'ЯЗОК</i>	276
Тичініна А.Р., Наместюк С.В. <i>ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ: АСПЕКТИ ПОЕТИКИ І МЕТОДИКИ</i>	287
Філіппович Т.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОBOB'ЯЗКОВОЇ ОСВІТИ ІСПАНІЇ</i>	300
Шестакова С.О., Фенцик О.М., Недашківська Т.Є. <i>АНАЛІЗ ЖАНРОВИХ ОСОБЛИВЛИВОСТЕЙ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ</i>	315

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Honchar K.L., Trotsiuk A.M. <i>SOME FEATURES OF THE VIDEO-BASED ENGLISH LESSON PLAN ON THE TOPIC "THE CELL STRUCTURE"</i>	328
Ren Wei <i>FACTORS FOR ACTIVATING THE ARTISTIC POTENTIAL OF AN INSTRUMENTAL MUSICIAN</i>	343
Антонов О.В. <i>РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	356

УДК 82.02:378.4(477.85)ЧНУ

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-287-299](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-287-299)

Тичініна Альона Романівна кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, вул. Коцюбинського 2, аудиторія 62, м. Чернівці, 58002, тел.: (099) 225-52-01, <https://orcid.org/0000-0001-7798-0930>

Наместюк Світлана Валеріївна кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов, Буковинський державний медичний університет, Театральна площа 2, м.Чернівці, тел.: (066) 631-69-57, <https://orcid.org/0000-0002-9427-5675>

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ: АСПЕКТИ ПОЕТИКИ І МЕТОДИКИ

Анотація. Запропонована стаття окреслює специфіку вивчення художнього образу в розрізі актуальних питань сучасної поезики та в контексті викладання літературознавчих дисциплін. Проблема простежується на прикладі курсів, передбачених освітньою програмою підготовки викладачів-філологів, зокрема, української літератури та зарубіжної літератури: «Історія зарубіжної літератури», «Вступ до літературознавства», «Теорія літератури», «Методика викладання зарубіжної літератури», «Аналіз художнього тексту на уроках літератури». У розвідці висвітлюються особливості виникнення й функціонування художнього образу в різних видах мистецтва (музика, живопис, архітектура, література). Акцентуються особливості поетичного мистецтва як мислення словесними образами. **Мета** статті – послідовно розглянути художній образ як категорію художності, прокоментувати найважливіші вчення про художній, подати типологію художніх образів у літературному тексті, виокремити їхні ключові функції та проаналізувати показові зразки. **Методологія** розвідки – теоретична поезика, історична поезика, інтермедіальність, рецептивні студії. У **результаті** дослідження акцентовано термінологічні відмінності понять персонаж, герой, дійова особа, характер, система образів, персоносфера, наратор, а також зауважено необхідність їхньої чіткої диференціації в університетських програмних курсах. Докладно простежено рецепцію художнього образу яблука у репрезентативних

зразках поезії та прози в зарубіжній та українській літературі (давньогрецька міфологія, Біблія, тексти Дж. Мільтона, Ф. Кафки, Р. М. Рільке, Р. Кунце, М. Рильського, А. Малишка), живописі (роботи Л. Кранаха Старшого, Тиціана, К. Білокур, Р. Магрітта, М. Тейлора) та кіно («Адамові яблука») уможливило **висновки** про потенційне функціонування певного художнього образу у різних естетико-поетологічних формах – автології, метафори, алегорії, символу, традиційного образу, фразеологізму. Висновується також специфіка художнього образу, що постає первісною основою літератури як мистецтва слова, базовою категорією поетики, актуальною проблемою методики викладання літератури. Ця тематична складова не лише формує фундаментальні знання, вміння і навички філолога-науковця і філолога-викладача, але й розвиває креативне мислення здобувачів відповідних освітніх програм.

Ключові слова: українська література, зарубіжна література, художній образ, поетика, жанр, персонифікація, наратив, інтермедіальність, символ.

Tychinina Alyona Romanivna Candidate of philological sciences, associate professor of the department of World Literature and Literary Theory, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Kotsyubinsky St., 2, auditorium 62, Chernivtsi, 58002, tel.: (099) 225-52-01, <https://orcid.org/0000-0001-7798-0930>

Namestiuk Svitlana Valeriivna Candidate of philological sciences, associate professor of the department of foreign languages, Bukovinian State Medical University, Teatralna square, 2, Chernivtsi, tel.: (066) 631-69-57, <https://orcid.org/0000-0002-9427-5675>

ARTISTIC IMAGE INTERPRETATION: ASPECTS OF POETICS AND METHODS

Abstract. The article under discussion outlines the specifics of studying the artistic image in terms of topical issues of contemporary poetics, as well as in relation to teaching certain literary disciplines. The problem has been examined on the example of the courses required for the educational training of teachers of philological disciplines, in particular, Ukrainian literature and world literature: “History of World Literature”, “Introduction to Literary Studies”, “Literary Theory”, “Methods of Teaching World Literature”, and “Analysis of a Literary Text in Literature Classes”. The research highlights the

peculiarities of the emergence and functioning of the artistic image in various forms of art (music, painting, architecture, literature). The article also emphasizes the peculiarities of poetic art as thinking in verbal images. The **purpose** of the article is to thoroughly consider the artistic image as a category of artistry, to comment on the most important doctrines of the artistic image in terms of poetics and teaching methods, to present a typology of artistic images in a literary text, and to highlight their functions. The **methodology** of the study is theoretical poetics, historical poetics, intermediality, and receptive poetics. The **outcomes** of the study emphasize the terminological differences between the concepts of character, hero, protagonist, actor, system of images, personosphere, narrator, as well as the importance of their differentiation within the courses of university educational programs. A detailed investigation of the reception of the artistic image of the apple in representative examples of poetry and prose in foreign and Ukrainian literature (ancient Greek mythology, the Bible, texts by J. Milton, F. Kafka, R. M. Rilke, R. Kunze, M. Rylsky, A. Malyshko), painting (works by L. Cranach the Elder, Titian, K. Bilokur, R. Magritte, M. Taylor) and cinema (“Adam’s Apples”) made it possible to draw **conclusions** about the potential functioning of a certain artistic image in various forms – autology, metaphor, allegory, symbol, traditional image, phraseological unit. The article also identifies the specifics of the artistic image, which is the fundamental basis of literature as an art of words, the basic category of poetics, and an urgent issue in the field of teaching methods. This thematic component not only forms the fundamental knowledge, skills and abilities of a philologist-scientist and a philologist-teacher, but also develops students’ creative thinking within the respective educational programs.

Keywords: Ukrainian literature, world literature, artistic image, poetics, genre, personosphere, narrative, intermediality, symbol.

Постановка проблеми. Попри поширену сьогодні в українській освіті тенденцію до оптимізації та інтеграції навчальних дисциплін у середній та вищій школі, якісна підготовка фахівців-філологів передбачає включення до освітніх програм таких ключових курсів, як «Історія зарубіжної літератури», «Вступ до літературознавства», «Теорія літератури», «Методика викладання зарубіжної літератури», «Аналіз художнього тексту на уроках літератури» та ін. Важливою телеологічною функцією цих університетських предметів є здобуття вмій та навичок аналізу й інтерпретації художнього образу. Щобільше, сучасний викладач філологічних дисциплін повинен володіти компетенціями використання міждисциплінарних та інтермедіальних методичних підходів щодо аналізу художнього образу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методика вивчення художнього образу у колі літературознавчих дисциплін вищої школи є малодослідженою проблемою. Вітчизняні вчені апелюють до цього важливого аспекту поетики здебільшого у контексті методики викладання світової літератури [5, 12, 20] або з точки зору теорії та технології розвитку читацьких компетентностей [1, 4]. У річищі теоретичної й історичної поетики М. Лановик розглянула функціонування художнього образу в різномовних дискурсах [7], а Н. Кіор [3] та О. Пронкевич [14] простежили вивчення образів інших культур у національних літературах. Персоносферу літературного тексту активно досліджують представники літературознавчої школи проф. О. Червінської [19].

Мета статті – окреслити методику вивчення художнього образу у межах університетських дисциплін літературознавчого профілю на прикладі досвіду Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Означена мета передбачає виконання таких **завдань**: висвітлити специфіку виникнення художнього образу у різних видах мистецтва; акцентувати поетичне мистецтво як мислення в образах; розглянути художній образ як категорію художності; простежити еволюцію вчень про художній образ; схарактеризувати типи художніх образів у літературному тексті; виокремити функції художнього образу; акцентувати термінологічну відмінність з поняттями персонаж, герой, дійова особа, характер, система образів, персоносфера, наратор; розглянути рецепцію художнього образу, зокрема яблука, у літературному тексті та інших видах мистецтва. Методологія дослідження – теоретична поетика, історична поетика, інтермедіальність, рецептивні студії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення художнього образу (далі – ХО) у межах програмних літературознавчих курсів «Теорія літератури» та «Аналіз художнього тексту на уроках літератури» в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича охоплює 4 години – 1 лекцію та 1 практичне заняття. На лекції студентам насамперед варто наголосити на стародавніх формах освоєння світу, що ґрунтувалися на синкретизмі, тобто первісній єдності, позаяк усвідомлення необхідності розмежування ХО, що притаманні різним видам мистецтвам (просторовим, часовим, просторово-часовим) відбувається поступово. Тривалий час кордони мистецтв виразно окреслені не були, визначення мистецтва як «мислення образами» склалося у першій половині XIX ст. Загальновідомо, що термін «художній образ» відносно недавнього походження. Його вперше вжив

Й.В. Гете, характеризуючи зокрема образ вишні у практичній діяльності й мистецтві. Однак, сама проблема ХО є однією з найдавніших у поезії.

Загальновідомо, що види мистецтва відрізняються способами створення ХО: живопис – фарби, музика – ноти, танець – рух тіла, архітектура, скульптура – тверді чи пластичні матеріали, кіно – кадр. Г. Лессінг у відомій праці «Лаокоон, або про межі малярства і поезії» артикулював думку про необхідність розмежування мистецтв і окреслив систему їх класифікації. Диференційною ознакою у цьому разі постає передусім просторово-часова детермінованість: «...часова послідовність – царина поета, простір – сфера живописця ...» [8, С.174], «тіла з їх видимими властивостями – предмет живопису», «дії становлять предмет поезії» [8, С.160]. Суголосні думки висловив І. Франко у трактаті «Із секретів поетичної творчості». Ще раніше про це писав гуманіст Л. да Вінчі у «Суперечці живописця з поетом». Отже, студенти-філологи мають усвідомлювати, що література, поетичне мистецтво – це мислення в образах, основним засобом створення якого постає слово.

У літературознавчих словниках термін «образ» інтерпретують здебільшого як «особливу форму художнього структурування дійсності, якій притаманна яскрава предметна чуттєвість» [9, С.139]. Образ постає найбільш важливим елементом літературного твору, осередком ідейно-естетичного змісту і словесної (конкретно-індивідуальної) форми його втілення. Як специфічна форма свідомості, ХО замість абстрактної сутності показує, змальовує чи експонує її у вигляді конкретної реальності (думка О. Червінської). Окрім того, ХО – узагальнена картина життя (людина, природа, предмет, подія, явище), естетично та емоційно втілена творчою уявою митця в конкретну художню (жанрово-видову) форму, як-от: пісня, танець, картина, поема, роман. Таким чином, ХО – категорія художності, завершений і семіотично виражений результат художнього пізнання. Існування та функціонування ХО забезпечується органічною єдністю його форми та змісту.

Вихідною точкою теорії художнього образу постає вчення Аристотеля про мімізис (наслідування, імітація, репрезентація чогось/когось; термін, що позначає основні принципи творчої діяльності митця). Однак, лише у ХІХ ст. Г. В. Гегель вперше артикулював проблему ХО в окремій ніші досліджень, подав розгорнуту теорію ХО, зауважуючи, що поетичне образне уявлення пропонує «замість абстрактної сутності конкретну її реальність» [9, С.139]. Варто спрямувати увагу студентів також до концепцій українського літературознавця і філософа мови О. Потебні. На його думку, ХО

генерується у взаємодії внутрішньої та зовнішньої форми і змісту. Зовнішня форма – матеріалізоване смислове наповнення ХО, а внутрішня форма містить емоційний стан образу, спрямовує думку на ціннісну орієнтацію, підкреслює виразність естетичної візуалізації образу. Специфічна трансгресія від образу предмета до поняття про предмет реалізується саме завдяки слову: *«Слово, отже, може однаково виражати і чуттєвий образ, і поняття. (...) Думка наша за змістом є або образ, або поняття: третє його, середнього між тим і іншим, немає» (...).* У поетичному художньому творі є ті ж самі стихії, що й у слові: зміст (або ідея), який відповідає чуттєвому образу або розвинутому з нього поняттю; внутрішня форма, образ, який вказує на цей зміст, який відповідає уявленню (яке також має значення тільки як символ, натяк на відому сукупність чуттєвих сприйнять, або на поняття), і, нарешті, зовнішня форма, в якій об'єктивується художній образ» [17, С.27]. Таким чином, телеологічна мета ХО – передати загальне через одиничне, не наслідуючи дійсність, а відтворюючи її.

У вимірах сучасного літературознавства вкрай актуальним постає звернення до імагологічних теорій К. Леві-Стросса (намагався з'ясувати подібність, схожість, знову-таки синкретичність мови, міфу і музики), А. Берсона (пов'язував творення ХО з інтуїцією), Ф. Ніцше (акцентував взаємодією аполлонічного й діонісійського начал у ХО), З. Фрейда (ХО у контексті гри та підсвідомого), К.Г. Юнга (ХО та архетипи). Вибрані праці названих теоретиків можна рекомендувати студентам на самостійне опрацювання (з подальшим обговоренням на практичному занятті).

Окрім того, що ХО репрезентує характерне для кожного митця художнє мислення, він виконує ряд функцій, зокрема когнітивну, естетичну, виховну, комунікативну, аксіологічну, телеологічну, рецептивну. Однак, наголосимо, що кожна з них характеризує певний аспект образу, але тільки у своїй єдності вони розкривають специфічні особливості ХО.

Функціональні особливості ХО зумовлюють їхню відповідну типологію. За об'єктом зображення літературні ХО поділяються на образи-персонажі; образи-характери; образи-типи; образи-предмети; образи-поняття; образи-події; образи-пейзажі (гіпотипозиси); образи-деталі; образи-тропи; образи-символи; образи-знаки; образи-емоції (екзистенціали); образи-архетипи; ТО (традиційні / транзитивні / «вічні» образи) тощо. В аспекті рецепції ХО можна класифікувати на зорові (візуальні), слухові (аудіальні), відчуттєві (кінетичні), смакові та інші ХО. Поєднання кількох таких імагологічних зрізів називають

синестезією [див. 18], яку доволі часто можна виявити у творчості мультимітців – Т. Шевченка, Б. Шульца, М. Жука, Е. Андіївської та ін.

Майбутнім філологам вкрай важливо вміти компетентно розмежовувати терміни персонаж, герой, дійова особа, система образів, персоносфера. Так, найширшим з-поміж них постає «система образів», що уміщує й образи-персонажі, й образи-предмети, й образи-поняття, й образи-події, й образи-пейзажі, й образи-емоції літературного твору.

У літературознавчій енциклопедії зазначається, що персонаж – «центральный образ, довкола якого розбудовується певний твір» [9, С.206]. Натомість укладачі літературознавчого словника-довідника (за ред. Р. Гром'яка) поняття персонажа ототожнюють із героєм літературного твору і подають так: «Дійова особа, образ, широко і всебічно зображений, наділений яскравим характером, окреслений взаєминами з довкіллям, зв'язками із соціальним, національним, історичним контекстом» [10, С.156]. Своєю чергою, ми пропонуємо під персонажем розуміти образ, дійову особу, героя, що залучений у сюжет літературного тексту.

За ступенем включеності у сюжетіку твору традиційно виокремлюють головних, другорядних, епізодичних персонажів. На нашу думку, до цього переліку варто додати також вид конфокального персонажа, який здатний, «попри не першорядний статус, притягувати рецептивну увагу читачів завдяки своїй впізнаваності, оригінальності або інтертекстуальній вазі» [див. 19, 21].

Доволі актуальним постає сьогодні поняття персоносфери (термін Г. Хазагерова) – специфічна сукупність об'єктів, що можуть бути визначені як персонажі [див. 18, 19]. Персоносфера окреслює взаємодію, взаємостосунки, взаємовідносини між персонажами тексту.

Антропоморфний образ виступає у художньому творі здебільшого як характер – це розкрита у певних обставинах сукупність основних рис людської поведінки, що визначають індивідуальні особливості героя. Важлива роль при цьому відводиться осердю ХО-характеру, або ядру особистості, за М. Бахтіним: *«Ставлення автора до зображуваного завжди входить до складу образу. Авторське ставлення – конститутивний момент образу. (...) Автора не можна відокремлювати від образів та персонажів, оскільки вони входять до складу цих образів як їх невід'ємна частина (образи двоєдині, а іноді двоголосі) (...). Часто замість образів персонажів мають на увазі ніби живих людей»* [17, С.321].

Натомість термін «герой» / драматичний герой характеризує діяльного персонажа, такого, що за Аристотелем, зокрема, у драмі,

переводить колізію у конфлікт. Відповідно дійові особи наявні лише у драматичному тексті, їх виокремлюють у паратекстуальний блок «Дійові особи».

У літературному тексті можна виокремити також образ автора – відмінну від письменника інстанцію, що забезпечує цілісність художнього твору і може володіти широкими наративними повноваженнями. Так, новітня методологічна площина наратології уможливує включення до цього переліку категорій наративу і, відповідно, наратора (оповідача).

ХО постає історично змінним поняттям – в епістемологічних зрізах Античності, Середньовіччя, Ренесансу й аж до XXI ст. сприйняття людиною світу і відображення цього процесу в літературі змінювалася динамічно. Відповідно змінювалися параметри ХО. У сучасній пост-/метамодерністській літературі можемо спостерігати навіть дегероїзовані ХО, деперсоналізованих людей, антропологізованих тварин та гуманізованих позаземних створінь.

ХО може функціонувати як персонаж, троп, знак й символ (не лише в літературі, але й в інших видах мистецтва). Р. Барт у розвідці «Від твору до тексту» порівняв читача з мандрівником, який звільнився від будь-якої напруги, яку його витворила уява, і внутрішньо нічим не обтяжений вирушає на прогулянку [17, С.382] (Слово. Знак. Дискурс, 1996:). Усі образи, деталі, коди – усе, що побачив мандрівник «робить прогулянку оригінальною» [17, С.382]. На подібну «імагологічну прогулянку» було запрошено й магістрантів-філологів ЧНУ. У такий спосіб простежено функціонування одного ХО в різних літературних текстах та інших видах мистецтва (інтермедіальний вимір). За зразок постав ХО яблука.

Перші рецептивні асоціації із ХО яблука актуалізують Біблійну історію про дерево пізнання й відповідні наративи Адама і Єви: «³ але з **плодів** дерева, що в середині раю, Бог сказав: Не їжте із нього, і не доторкайтесь до нього, щоб вам не померти. (...)» ⁶ І побачила жінка, що дерево добре на їжу, і принадне для очей, і пожадане дерево, щоб набути знання. І взяла з його **плоду**, та й з'їла, і разом дала теж чоловікові своєму, і він з'їв (Буття 2-3:1-6). Цей епізод активно інтерпретується у багатьох текстах світової літератури, зокрема в епічній поемі Дж. Мільтона «Втрачений рай» (1667), яка входить до університетських програм філологів. У інтермедіальному зрізі варто звернути увагу на картину-диптих Л. Кранаха Старшого «Адам і Єва» (1530) та полотно Тиціана «Адам і Єва. Гріхопадіння» (1550). На дереві пізнання зображено вже конкретні плоди – яблука. Дійсно, така

інтерпретація притаманна більшості текстів, тобто ми маємо вкрай цікаве явище у аспекті рецепції – конкретизацію ХО, що її обґрунтував Р. Ингарден. Це проблема (Єва відкусила саме яблуко) – герменевтичного кшталту: у латиномовному варіанті Біблії «romus» означає «плід», а «malum» вживається водночас для позначення і зла, і яблука (насправді – фрукта, що має серцевину з насінням і м'якуш навколо неї). Саме з такої причини плід зла почали іменувати яблуком. Отож у даному разі яблуко постає промовистим тропом.

Ще одним показовим прикладом постає яблуко розбрату – фікційний образ яблука із написом «найпрекрасніший», історія про яке постала надалі традиційною фабулою, традиційним образом і сталим висловом (предмет суперечок, причина ворогування). Про це йдеться також у ряді давньогрецьких міфів, поемах Гомера та інших літературних текстах. Таким чином, ХО яблука у даному разі постає транзитивним образом, фразеологізмом, символом.

До розгляду теми варто залучити декілька мистецьких зразків, тобто використати інтермедіальну методику. На передньому плані картини К. Білокур «Богданівські яблука» (1959) зображений натюрморт, на задньому – пейзаж. На хустці розкладено достиглі яблука. Звернемо увагу, що в даному разі цей образ поданий автологічно. Натомість у картині-автопортреті Р. Магрітта «Син Людський» (1964) обличчя сина Адама і Єви замасковане підвішеним у повітрі зеленим яблуком. Культурологічний пранк М. Тейлора «Хлопчик з яблуком» (2012), створений як псевдоренесансний портрет і реквізит-екфразис для фільму «Готель „Гранд Будапешт“» (2014, реж. Вес Андерсон). З наскрізною метафорою-симфорою гріха, пізнання і спокути пов'язаний німецько-данський фільм «Адамові яблука» (2005, реж. А. Т. Йенсен), де інтерпретується Біблійна історія. У даному разі осердям персоносфери стає Адам – колишній лідер неонацистського угруповання, звільнений достроково з в'язниці. Відзначимо, що рецептивний фокус уваги глядача постійно зосереджується то на яблуку, то на дереві – яблуні, то врешті на яблучному пирозі (деконструктивна метафора), а біблійний підтекст доповнюється численними цитатами й ремінісценціями зі Старого і Нового Завіту.

Звісно, найпильнішої уваги студентів вимагають літературні інтерпретації. Так, у хрестоматійній новелі Ф. Кафки «Перевтілення» (1912), коли Грегор перетворився на комаху і втік від батька, той почав жбурляти у нього саме яблуками, від чого він відчував сильний біль: *«Це було яблуко; відразу за ним полетіло друге. Грегор перелякано*

зупинився: годі було тікати далі, бо ж батько надумав шпурляти в нього яблуками. Він напхав їх повні кишені з миски, що стояла на буфеті, і тепер кидав одне за одним, поки що не дуже прицілюючись. **Невеликі червоні яблука, ніби наелектризовані, розкочувались по підлозі, натикаючись одне на одне. Та ось одне легенько кинуте яблуко влучило в Грегора, але скотилося, не завдавши йому шкоди. Зразу ж за ним полетіло друге і просто-таки вгрузло йому в спину. Грегор хотів лізти далі, ніби сподівався, що, коли він зрушить з місця, минеться страшний біль, та дарма: тіло його було наче пришилене до підлоги, і він зомлів»** [2, С.48]. До речі, кинуте яблуко так і залишилося міткою Грегора, наочною антропологічною пам'яткою на його тілі. У такий спосіб ХО яблука постав виразною художньою деталлю.

Розглянемо декілька поетичних прикладів, у яких ХО яблука проінтерпретований за допомогою різноманітних тропологічних одиниць – метафор, метонімій, алегорій. Так, у 13 сонеті австрійського символіста Р. М. Рільке, що входить у цикл «Сонети до Орфея» (1923) утверджується думка про те, що в цих плодах концентровано смак і життя, і смерті: *«От грушки, і яблука, й банани / й агрус... Нам в уста кладе все це / і життя, і смерть... Я тільки гляну, – / і покаже хлопчика лице, // що йому смакують ці плоди. / Чи вони в устах ім'я втрачають? / (...) // Що ви яблуком звете звичайно?..»* [16, С.192].

Цікава рецептивна гра між паратекстом-фрагментом листування і поезією спостерігається у поетичному тексті німецького письменника і перекладача Р. Кунце «Яблуко для М.Р.-Р.». Епіграфом до вірша постає лист від одного з найвідоміших літературних критиків Німеччини М. Райх-Раніцького, якого називали ще німецьким «літературним папою». У цьому поетичному тексті ХО дерева та зернятка реалізується через онтологічну метафору знання та дозрівання, колообігу природи та життя: *«Пора визріває з середини / Пора визріває, коли зернятка / починають чорніти // А про це знає / тільки дерево»* [6, С.177].

У поетичному тексті М. Рильського проводиться паралелізм між досяглим яблуком і почуттям любові: *«Яблука доспіли, яблука червоні! / Ми з тобою йдемо стежкою в саду, / Ти мене, кохана, приведеш до поля, / Я піду – і може більше не прийду»* [15, С.118].

Персоніфікований образ яблука/яблуні віднаходимо у поезії Д. Павличка «Яблуко». Ліричний герой учинив гріх – кинув у яблуню каменем, за добро розплатився злом, через що щиро жалкує. Метафора яблука як «недосягнутого» гріха постає доволі оригінальною: *«На галузці яблуко висіло; / Каменем я кинув – перебив / Гілочку, аж серце заболіло: / І навіть я таке зробив? / (...) Засихає перебита галузь / І в душі горить,*

немов батіг / Совісті, а яблуко зосталось, – / Мій важкий, хоч
недостиглий гріх» [13, С.43].

У вірші А. Малишка «Яблука» відчитуємо специфічний поетичний
натюрморт, що наближує читача до *синестезії* запаху, звуку,
зображення, смаку. Цікавим постає порівняння різних планет всесвіту із
яблуками: «Я люблю, як буває осінню / пахне яблуками у хаті. / Он
лежать вони, повні просині, / повні сонця, немов на святі; // крутобок і
вітром точені, / на весілля десь приурочені, / повисають на гільце
зрубане / і самі бубонять, як бубони... // Звуться зорями і ранетами, / повні
пахощів, соком гожі, / доспівали попід планетами, / і планети – на них же
схожі. // Мились росами десь під тучею, / в землю падали в добрім літі, / і
ставала земля пахучою, ніби яблуко на орбіті...» [11, С.389].

Висновки. ХО – основа літератури як мистецтва слова і базова
категорія поезики. Вивчення специфіки ХО у контексті викладання
філологічних дисциплін й у колі актуальних питань сучасного
літературознавства – необхідний компонент курсів «Історія зарубіжної
літератури», «Вступ до літературознавства», «Теорія літератури»,
«Методика викладання зарубіжної літератури», «Аналіз художнього
тексту на уроках літератури». Ця складова не лише формує
фундаментальні знання, вміння і навички філолога-науковця та філолога-
викладача, але й розвиває креативне мислення здобувачів відповідних
освітніх програм. Перспектива подальших досліджень полягає у
простеженні особливостей інтерпретації ХО крізь призму сучасних
методологічних практик – інтертекстуальності, антропології, наратології,
постколоніальної критики, гендерних студій.

Література:

1. Ісаєва О. *Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури*. Київ : Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2003. 380 с.
2. Кафка Ф. *Перевтілення: оповідання, новели, притчі, уривки з роману «Замок»*. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 128 с.
3. Кіор Н. Літературна імагологія: вивчення образів інших етнокультур у національній літературі. *Питання літературознавства*. 2010. Вип. 79. С. 290–299.
4. Клименко Ж.В. *Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи*. Київ : Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2006. 340 с.
5. Ковбасенко Ю. Поглиблене вивчення літератури і тести поглибленого рівня: освіта для еліти?.. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Вип. 140. 2016. С. 233–238.
6. Кунце Р. *Чутливі шляхи*. Чернівці: Книги-XXI, 2016. 416 с.

7. Лановик М. *Функціонування художнього образу в різномовних дискурсах*. Тернопіль : Економічна думка. 1998. 148 с.
8. Лессінг Г. Е. *Лаокоон*. Київ : Мистецтво, 1968. 312 с.
9. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Автор-укладач Ю.Ковалів. Київ: Академія. 2007. 607 с.
10. Літературознавчий словник-довідник. За ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка. Київ : Вид. Академія, 2007. 752 с.
11. Малишко А.С. *Поетичні твори. Літературно-критичні статті*. Київ: Наукова думка, 1988. 736 с.
12. Мірошниченко Л.Ф. *Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах*. Київ : Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
13. Павличко Д. Плесо. Львів : Каменяр, 1984. 99 с.
14. Пронкевич О. *Нація-нарація в іспанській літературі доби модернізму*. Київ : Педагогічна преса, 2007. 254 с.
15. Рильський М. *Яблука доспіли, яблука червоні*. Київ : Веселка, 1986. 349 с.
16. Рільке Р. М. *Вибрані вірші*. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2022. 288 с.
17. *Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. 633 с.
18. Тичініна А., Нікоряк Н. Новела В. Домонтовича «Спрага Музики» в аспекті інтердискурсивної методології. *Visnyk Universitetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Filologichni Nauki*, 2023, vol. 1, issue 25, pp. 131–143.
19. Червінська О. Алотропія культурних форм в історичному процесі. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. Вип. 40-41. 2013-2014. С. 15–19.
20. Штейнбук Ф. *Методика викладання зарубіжної літератури в школі*. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 280 с.
21. Tychinina A., Paranyuk D. The Fantastic Shakespeare: Character's Passionary Confocality in the Aspect of Reception. *Питання літературознавства*, №98, 2018, pp. 191–207.

References:

1. Isaieva O. (2003). *Teoriia i tekhnolohiia rozvytku chytatskoi diialnosti starshoklasnykiv u protsesi vyvchennia zarubizhnoi literatury* [Theory and technology of development of reading activity of high school students in the process of studying foreign literature]. Kyiv: NPU publishing house named after M.P. Dragomanova. 380 p. [in Ukrainian].
2. Кафка Ф. (2010). *Perevtiennia: opovidannia, novely, prytychi, uryvky z romanu «Zamok»* [Reincarnation: short stories, short stories, parables, excerpts from the novel «The Castle»]. Lviv: LA «Piramida», 2010. 128 p. [in Ukrainian].
3. Kior N. (2010). *Literaturna imaholohiia: vyvchennia obraziv inshykh etnokultur u natsionalnii literatury* [Literary imagology: the study of images of other ethnic cultures in national literature]. *Pytannia literaturoznavstva*, №79. P.290-299. [in Ukrainian].
4. Klymenko Zh. (2006). *Teoriia i tekhnolohiia vyvchennia perekladnykh khudozhnykh tvoriv u starshykh klasakh zahalnoosvitnoi shkoly* [Theory and technology of studying translated works of art in senior classes of secondary schools]. Kyiv: NPU publishing house named after M.P. Dragomanova. 340 c. [in Ukrainian].
5. Kovbasenko Yu. (2016). *Pohlyblene vyvchennia literatury i testy pohlyblenoho rivnia: osvita dlia elity?..* [Advanced literature study and advanced level tests: education for the elite?]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu*, №140. pp.233-298. [in Ukrainian].

6. Kuntse R. (2016). *Chutlyvi shlyakhy* [Sensitive ways]. Chernivtsi. 416 p.
7. Lanovyk M. (1998). *Funktsionuvannia khudozhnogo obrazu v riznomovnykh dyskursakh* [The functioning of the artistic image in multilingual discourses]. Ternopil: Economic thought. 148 p. [in Ukrainian].
8. Lessinh H. E. (1968). *Laokoon*. Kyiv: Art. 312 p. [in Ukrainian].
9. *Literaturoznavcha entsyklopediia* (2007). [Literary encyclopedia: In two volumes]. Kyiv: Academy. 607 p. [in Ukrainian].
10. *Literaturoznavchyi slovnyk-dovidnyk* (2007) [Literary dictionary-reference]. Za red. R. Hromiaka, Yu. Kovaliva, V. Teremka. Kyiv : Akademiia. 752 p. [in Ukrainian].
11. Malyshko A.S. (1988). *Poetychni tvory. Literaturno-krytychni statyi* [Poetry. Literary and critical articles]. Kyiv: Naukova dumka. 736 p. [in Ukrainian].
12. Mirosnychenko L. (2010). *Metodyka vykladannia svitovoi literatury v serednikh navchalnykh zakladakh* [Methods of teaching world literature in secondary schools]. Kyiv: Slovo Publishing House. 432 p. [in Ukrainian].
13. Pavlychko D. (1984). *Pleso* [Pleso]. Lviv : Kameniar. 99 p. [in Ukrainian].
14. Pronkevych O. (2007). *Natsiia-naratsiia v ispanskii literaturi doby modernizmu* [The nation-narrative in Spanish literature of the modernist era]. Kyiv: Pedagogical press. 254 p. [in Ukrainian].
15. Rylskiy M. (1986). *Yabluka dospily, yabluka chervoni* [The apples are ripe, the apples are red]. Kyiv : Veselka. 349 p. [in Ukrainian].
16. Rilke R. M. (2022). *Vybrani virshi* [Selected verses]. Kyiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA. 288 p. [in Ukrainian].
17. *Slovo. Znak. Dyskurs. Antolohiia svitovoi literaturno-krytychnoi dumky 20 stolittia* (1996). [Word. Sign. Discourse. An anthology of world literary and critical thought of the 20th century]. Lviv : Lytopys. 633 p. [in Ukrainian].
18. Tychinina A., Nikoriak N. (2023) Novela V. Domontovycha «Spraha Muzyky» v aspekti interdyskursyvnoi metodolohii [V. Domontovych's short story "Thirst for Music" in the aspect of interdiscursive methodology]. *Visnyk Universitetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Filologicni Nauki*, vol. 1, issue 25, pp. 131-143. [in Ukrainian].
19. Chervinska O. (2013–2014). Alotropiia kulturnykh form v istorychnomu protsesi [Allotropy of cultural forms in the historical process]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Filolohiia*. Vol. 40-41. P. 15-19. [in Ukrainian].
20. Shteinbuk F. (2009). *Metodyka vykladannia zarubizhnoi literatury v shkoli* [Methods of teaching foreign literature at school]. Ternopil: Mandrivets. 280 p. [in Ukrainian].
21. Tychinina A., Paranyuk D. The Fantastic Shakespeare: Character's Passionary Confocality in the Aspect of Reception]. *Pytannia literaturoznavstva*, №98, 2018, pp. 191–207. [in Ukrainian].

Журнал

«Вісник науки та освіти»

(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)

Випуск № 7(13) 2023

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com